

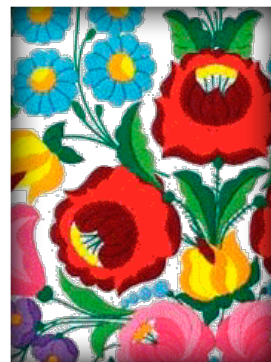
2019 • 279

MARZEC • MÁRCIUS

CENA • ÁRA : 400 Ft

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

23 MARCA

**DZIEŃ POLSKO-
PRZYJAŹNI WĘGIERSKIEJ**

SPIS TREŚCI TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

- 2 Walne zebranie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Az Országos Lengyel Önkormányzat plenáris ülése
- 7 Az érdi „lengyel egyesületeiről” Zebranie sprawozdawcze w Polsko-Węgierskim Stowarzyszeniu Kulturalnym w Érd
- 8 Na dobry początek Wielkiego Postu
- 9 Gödöllői megemlékezés a 100. évfordulóról Obchody rocznicy odzyskania niepodległości w Gödöllő
- 10 Promocja miasta Katowice i polsko-węgierskiej przyjaźni
- 11 „Powinowactwa wyszehradzkie” czyli przyjaźń polsko-węgierska
- 12 Kinga Molnár srebrną medalistką I Młodzieżowych Polonijnych Mistrzostw Sportów Zimowych
- 13 Rzecznik narodowości polskiej spotkała się z Polonią
- 16 Pierwsze nowe polskie paszporty już wydane!
- 17 Premiera pakietu edukacyjnego „Dawniej to było”
- 17 100 lat polskiego złotego
- 20 Konsulat Węgier we Wrocławiu otwarty
- 21 Nowele polskie lekturą Narodowego Czytania 2019
- 21 Konferencja o Izabeli Jagiellonce
- 22 Przyjaźń polsko-tokajska kwitnie w Tarcalu
- 23 Zbliża się 36 Karpacki Wyścig Kurierów

Z ŻYCIA

SZKOŁY POLSKIEJ

- 18 XIV finał Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination

CO BĘDZIE?

- 24 Polonijne wydarzenia w kwietniu

KRONIKA

KRÓNIKA

Walne zebranie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Az Országos Lengyel Önkormányzat plenáris ülése

3 marca w siedzibie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech przy Állomás utca 10 w Budapeszcie odbyło się walne posiedzenie radnych OSP.

Obecnych było 11 radnych – w tym przewodniczący OSP Zsolt Batory, jego zastępca Jadwiga Floriańska, a także kierownik urzędu OSP dr Éva Tupcsia, rzecznik narodowości polskiej dr Rónayné Słaba Ewa, dyrektor POKO Monika Molnár, dyrektor Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej Anna Lang oraz Instytutu Badawczego i Muzeum Piotr Piętka.

Przed głosowaniem nad przyjęciem porządku obrad o głos poprosiła Korinna Wiesolowski i podniosła kwestię wpisania do niego punktu poświęconego wypracowaniu przez Samorząd Ogólnokrajowy własnego systemu wsparcia socjalnego – szczególnie na dedykowanego konkretnie na zakup leków dla znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej polonijnych emerytów i rencistów.

W odpowiedzi zebrani radni – w tym przedstawiciele Komisji Socjalnej – stwierdzili, że pomysł nie jest nowy, ale w chwili obecnej OSP nie ma możliwości prawnych do udzielania takiego wsparcia. Zgodnie z określonymi prawem zadaniami OSP ma natomiast obowiązek udzielać wszystkim zainteresowanym wszelkich informacji o potencjalnych źródłach uzyskania wsparcia finansowego lub innego oraz – w razie potrzeby – takie działania koordynować. Radni podjęli decyzję o niewpisywaniu kwestii pomocy socjalnej do porządku obrad.

Po formalnym rozpoczęciu posiedzenia i przyjęciu porządku obrad zebrani radni wysłuchali sprawozdania przewodniczącego OSP o działalności Samorządu w okresie od ostatniego walnego zebrania:

– OSP współorganizował konferencję „Pamięć i tożsamość” (z funduszy pozyskanych z Fundacji Felczaka i z funduszy pozyskanych przez Polskie Stowarzyszenie Kulturalne

KRÓNIKA

im. Bema z węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich)

- odbyły się 20 uroczyste urodziny PIBM,
- przedstawiciele OSP wzięli udział w gali wręczenia nagród narodowościowych,
- odbyło się świąteczno-noworoczne spotkanie pracowników OSP i instytucji mu podległych,
- przygotowano i wysłano wnioski o dofinansowania do Stowarzyszenia Wspólnota Polska oraz rozpisano – zamknięty z sukcesem – przetarg na prace wykończeniowe na poddaszu budynku przy Állomás utca 10,
- na wieść o tragicznych wydarzeniach podczas finału WOŚP w Gdańsku OSP zamówił mszę świętą w intencji o pokój serc, który przezwycięży przemoc i o życie wieczne dla zamordowanego prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza,
- zakończył się pierwszy etap prac remontowych nieruchomości w Balatonboglár,
- OSP zorganizował i przeprowadził karnawałowy Bal Polski – przewodniczący szczególnie podkreślił, że tegoroczny bal kosztował ponad półtora miliona forintów mniej niż zeszłoroczny, co uznał za sukces organizacyjny,
- przedstawiciele OSP dwukrotnie wzięli udział w posiedzeniach komisji parlamentarnej koordynującej prace przygotowawcze do tegorocznego Dnia Przyjaźni,
- OSP koordynował prace Duna TV nad 30 minutowym filmem dokumentalnym o węgierskiej Polonii kręconym w Samorządzie, Szkole Polskiej, PIBM oraz w Polskim Kościele na Kőbánya (zgodnie z zapowiedziami film zostanie pokazany w programie Magyar Krónika 23 marca)
- trwają prace nad przygotowaniem uroczystości rocznicowych przy pomniku w Balatonkeresztúr (dotychczas zdobyto wymagane pozwolenia na prace budowlane i zamówiono pomnik, toczą się również rozmowy z organizatorami wyjazdu ze strony polskiej).

Kolejnym punktem obrad było sprawozdanie kierownika Urzędu OSP o ilości i wysokości kar nałożonych dotychczas na OSP w wyniku kontroli licznie przeprowadzonych w ostatnich latach.

Ostatnim rokiem, w którym OSP nie było zmuszone do zapłacenia żadnej kary był rok 2015. Następnie w 2016: 200.000,- forintów, a w 2017: 700.000,- forintów. W roku 2018 na OSP nałożono łącznie 7,1 milionów forintów kar, które udało się zmniejszyć do zapłaconych 2,1 milionów. W roku 2019 na OSP – dotychczas nałożono ponad 3 miliony forintów kar, które udało się zredukować do 600 tysięcy. Kierownik urzędu OSP wyraziła przekonanie, że ostateczne zamknięcie rozliczenia finansowego lat 2017 i 2018, uzupełnienie brakujących dotychczas danych i właściwe rozpoczęcie roku finansowego 2019 spowoduje zakończenie tego procesu w najbliższych miesiącach, chociaż przyznała, że ze względu na nieustające braki kadrowe zadania te wykonywane są wolniej niżby sobie tego życzyła.

Do – mającej miejsce w grudniu 2018 roku – uroczystości wręczenia nagród Narodowościowych Nemzetiségekért díj, wrócił w swojej interpelacji János Kollár.

Zwrócił uwagę, że za niewłaściwe uważa, że po przedyskutowaniu na posiedzeniu OSP kwestii nominacji do nagrody ze strony węgierskiej Polonii Stowarzyszenia im. Bema i św. Wojciecha zgłosiły swoje kandydatury. W odpowiedzi usłyszał, że nie wydarzyło się nic niezgodnego z prawem – instytucje pożytku publicznego mają prawo zgłaszać Kancelarii Premiera swoje własne kandydatury i w tym roku z tego prawa skorzystały.

Kolejnym punktem obrad – po wstępnym zatwierdzeniu

przez komisję finansową – było przyjęcie budżetu instytucji podległych OSP na rok 2019 i zmian zasad podziału zadań związanych z księgowością i administracją pomiędzy OSP a jego instytucjami.

Przy tej okazji János Kollár chciał zgłosić poprawkę do tabeli służącej do określania podstawowego wynagrodzenia radnych OSP – kwestia została wstępnie odrzucona, ale radni wniesli o szczegółowe opracowanie tej propozycji i przedstawienie jej na następnym posiedzeniu.

Głos zabrała również dyrektor Polskiego Ośrodka Kulturalno-Oświatowego Monika Molnárné Sagun, która złożyła sprawozdanie z działalności POKO w 2018 roku podkreślając, że był to już 10 rok działalności instytucji w tej formie.

W 2018 roku wszystkie trzy oddziały POKO wykonywały zadania ukierunkowane na rozpowszechnianie polskiej kultury na Węgrzech, umacnianie polsko-węgierskich kontaktów i integrację środowiska polonijnego.

Programy oddziałów na Nádor utca i Óhegy utca w Budapeszcie w znacznej ilości przypadków skierowane są do praktycznie tej samej grupy rodzin polsko-węgierskich. W obu działają – wspierane przez POKO – Kluby Seniora.

W oddziale przy Nádor utca do najważniejszych osiągnięć ubiegłego roku zaliczono rozwój sobotniego przedszkola – zarówno pod względem ilości i jakości proponowanych zajęć, jaki i liczby dzieci regularnie na nie uczęszczających, organizację licznych imprez kulturalnych i wyjazdów w tym obchodów 20-lecia Legionu Wysockiego, a także rozwój zaplecza technicznego tego oddziału.

W oddziale przy Óhegy utca zorganizowano wiele wystaw i prezentacji książek – które to imprezy cieszą się zawsze ogromnym powodzeniem.

Do zadań oddziału w Szögliget należy przede wszystkim opieka nad budynkami i cmentarzem w Szögliget–Derenk i tamtejszą Polonią – organizacja imprez kulturalnych i świątecznych dla mieszkańców, zachowanie i katalogowanie pamiątek Polonii derenkowej – w przypadku tego oddziału POKO ważnym jest, że stale niekorzystnie wpływa na jego działalność fakt nieuregulowania sytuacji prawnej terenów Derenku.

Radni wysłuchali sprawozdania ze stanu prac nad organizacją obchodów rocznicowych związanych z wypadkiem polskiego autokaru w Balatonkeresztúr z 2002 roku. Mają one na celu odnowienie i rozbudowę stojącego na miejscu tragedii pomnika oraz uregulowanie sytuacji prawnej terenu. Projekt jest wspólną inicjatywą Miklósa Soltésza – dyrektora departamentu ds. narodowości i wyznań w Kancelarii Premiera Węgier (który na ten cel przeznaczył pieniężną część nagrody św. Władysława otrzymanej podczas obchodów Dnia Polonii w 2018 roku), Kancelarii Premiera Węgier, rzecznik narodowości polskiej i Ogólnokrajowego Samorządu.

Jest to proces wieloetapowy: (1) odnowienie drewnianej dzwonnicy i jej betonowego postumentu, (2) zgodnie z decyzją węgierskiego rządu umieszczenie obok kopii figury Matki Boskiej z Medjugorie oraz (3) zapewnienie możliwości bezpiecznego parkowania na miejscu tak podczas rocznicowych obchodów w maju jak i później. Zgodnie z obietnicą całość inwestycji finansuje rząd Węgier

a OSP jest koordynatorem wszystkich wymaganych działań.

Podczas posiedzenia radni jednomyślnie przyjęli plan przetargów OSP na 2019 rok.

Radni wysłuchali szczegółowego sprawozdania ze stanu prac i sytuacji prawnej dwóch inwestycji OSP: budynku w Balatonboglár i poddasza budynku przy Állomás utca w Budapeszcie.

Udało się rozpiścić i skutecznie przeprowadzić procedurę zamówienia publicznego na prace wykończeniowe na poddaszu budynku na Állomás utca 10. Po zamknięciu procedury – najprawdopodobniej jeszcze w marcu – OSP podpisze umowę z wybranym podwykonawcą i rozpoczną się faktyczne prace remontowe.

Zakończono i rozliczono pierwszy etap prac remontowych nieruchomości w Balatonboglár. Na walnym zebraniu OSP z 24 listopada z funkcji doradcy w sprawach remontu nieruchomości w Balatonboglár zrezygnował János Kollár. Zgodnie z obowiązującymi przepisami decyzję tą na bieżącym zebraniu formalnie jednogłośnie przyjęli zebrani radni.

Po głosowaniu János Kollár zgłosił wniosek o powołanie 3 osobowej komisji ad hoc, która by nadzorowała – ekonomicznie i merytorycznie – prace związane z remontem. Radni wniosek odrzucili.

Radni przyjęli wniosek o powiększenie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej o nowy oddział w Göd, w budynku tamtejszej Szkoły Podstawowej. Wokół tej inicjatywy samym Göd udało się zebrać już 10 rodzin polonijnych, a do nowopowstającego oddziału wstępnie zgłoszonych zostało już 8 dzieci.

Ostatnim punktem posiedzenia było przyjęcie uzupełnień w przyjętym wcześniej bilansie za 2017 rok.

To głosowanie po raz kolejny wywołało ważną debatę o sytuacji administracji OSP, sytuacji prawnej w której znalazł się Samorząd, a w szczególności o tym jak wiele pożytecznych rzeczy można by zrobić z funduszy, które zostały wydane na poczet kar.

(red.) zdj. (b.)

Március 9-én az Országos Lengyel Önkormányzat Állomás utca 10. alatti székházában megtartották az OLÖ képviselőinek a közgyűlést.

11 képviselő volt jelen, köztük Bátori Zsolt, az OLÖ elnöke, Jadwiga Floriańska elnök-helyettes, dr. Tupcsia Éva hivataltvezető, dr. Rónayné Slába Ewa nemzetiségi szószóló, Molnárné Zdzisława Sagun LKK igazgató, Lang Anna, a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola igazgatója, valamint Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatója.

A napirend megszavazása előtt szót kért Wesolowski Korinna,

KRÓNKA

a Bem József Egyesület elnöke. Javasolta, hogy az Országos Önkormányzat dolgozzon ki egy szociális támogató rendszert, különös tekintettel a nehéz anyagi helyzetben lévő polóniai nyugdíjasok és rokkantak gyógyszer finanszírozására.

Válaszukban a képviselők – köztük a Szociális Bizottság tagjai – megállapították, hogy az ötlet nem mai keletű és jelen helyzetben az OLÖ-nek nincs jogi lehetősége ilyen támogatás nyújtására. A megfelelő jogszabályok által meghatározott feladatok alapján az OLÖ-nek koordinálnia és eligazítani kell azokat a személyeket, akik ilyen vagy hasonló támogatási forrásokat szeretnének igényelni. A képviselők döntöttek arról, hogy a szociális segítségnyújtásról szóló javaslatot nem tűzik napirendre.

A gyűlés hivatalos megnyitása és a napirend elfogadása után a képviselők meghallgatták az elnököt, aki beszámolót tartott az utolsó közgyűlés óta eltelt időszakról és az alatta végzett tevékenységekről:

- az OLÖ társrendezője volt az „Emlékezet és identitás” című konferenciának (amelyre a Felczak Alapítványtól és a Bem József Egyesületen keresztül az Emberi Erőforrások Minisztériumtól kapott támogatást)
- 20 éves volt az LKM
- az OLÖ képviselői részt vettek a nemzetiségi díjátadó gálán
- karácsonyi és újévi találkozón vettek részt az OLÖ és intézményeinek munkatársai
- előkészítették és elküldték a Wspólnota Polska Egyesülethez a pályázatokat, valamint lezárták
- a sikerrel végződött – közbeszerzési eljárást az Állomás utca 10 alatti székház tetőterének munkálatai kapcsán.
- a WOŚP gdański ünnepsége idején meggyilkolt Paweł Adamowicz gdański főpolgármes-

ter lelki üdvéért szentmisét kért az OLÖ

- befejeződött a balatonboglári ingatlan felújításának az első üteme
- az OLÖ megrendezte a Lengyel Bált, amellyel kapcsolatban az elnök külön kiemelte, hogy az idei bál több, mint 1,5 millió Forinttal kevesebbe került, amely a sikeres szervezésnek volt köszönhető
- az OLÖ képviselők kétszer is részt vettek az idei Barátság napi ünnepség koordináló bizottságának az ülésén
- az OLÖ koordinálta a Duna TV 30 perces magyarországi polóniáról szóló dokumentumfilmje készítését; a filmet az Önkormányzatban, a Lengyel Iskolában, az LKM-ben valamint a kőbányai Lengyel Templomban forgatták (az előzetesen egyeztetett információk szerint a műsor a Magyar Krónikában lesz látható március 23-án)
- folytatódnak a balatonkersztúri emlékműnél tartandó megemlékezési ünnepség előkészületei (megszerezték az építési engedélyt és megrendelték a szobrot, valamint tárgyalások folynak a lengyelek utazását szervezőkkel)

A gyűlés következő pontjaként az OLÖ Hivatalának vezetője beszámolót tartott azokról a bírságokról, amelyeket az OLÖ-re szabtak ki az utóbbi éveket vizsgáló ellenőrzések során. Az utolsó olyan év, amelyben az OLÖ-nem nem kellett bírságot fizetnie, az 2015 volt. 2016-ban 200.000 Ft-ot, 2017-ben pedig 700.000 Ft-ot. 2018-ban összesen 7,1 millió Forint bírságot szabtak ki, amelyet sikerült 2,1 millióra mérsékelni. 2019-ben eddig több, mint 3 millió Forint bírságot szabtak ki, amelyet sikerült lemérsékelni 600.00 Ft-ra. Az OLÖ hivatalvezetője meggyőződése szerint sikerül lezárni a 2017. és 2018. évi elszámolást, sikerül kiegészíteni az eddig hiányzó adatokat és sikeresen el

lehet kezdeni a 2019. évet, amely a következő hónapokban lesz esedékes, ugyanakkor elismerte, hogy folyamatosan személyzeti gondok akadtak, ezért a munka a vártnál lassabban halad.

A 2018. decemberi Nemzetiségekért Díj átadó kapcsán Kollár János interpellációval fordult a jelenlévőkhöz. Felhívta a figyelmet, nem tartja helyesnek, hogy a díjazás közgyűlési megtárgyalása után a Bem József Egyesület és a Szent Adalbert Egyesület külön állít jelöltet. A válaszban hallhatta, hogy semmi jogellenes nem történt, ugyanis a civil szervezeteknek joguk van jelölést küldeni a Miniszterelnöki Hivatalba, a szervezetek pedig éltek ezzel a jogukkal. A következő napirendi pont – a Pénzügyi Bizottság jóváhagyását követően – az OLÖ és intézményei 2019. évi költségvetésének az elfogadása, valamint az OLÖ és az intézmények közötti munkamegosztás volt.

Ennél a napirendi pontnál Kollár János módosító javaslatot nyújtott be, amely értelmében módosították volna a képviselői tiszteletdíjakat. A javaslatot a közgyűlésen ugyan elvetették, de kérték a képviselő urat ennek a javaslatnak részletes, írásos kidolgozására a májusi következő közgyűlésig.

A beszámoló megtartása végett szót kapott Molnárné Zdzisława Sagun, a Lengyel Közművelődési Központ igazgatója. A képviselők tudomást szerezhettek az LKK 2018. évi tevékenységéről, valamint azt, hogy az intézmény már 10 éve ellátja feladatait.

2018-ban mindhárom LKK telephely olyan tevékenységet végzett, amely nyomán a lengyel kultúrát népszerűsítette Magyarországon, erősítette a lengyel-magyar kapcsolatokat

és a polóniai közösség integrációját. A Budapest Nádor utca és Óhegy utcai telephely programjai sok esetben ugyanannak a család csoportnak szólnak. Mindkét helyen – az LKK által támogatott – Senior Klub működik.

A Nádor utcai telephelyen az egyik legnagyobb eredmény a szombati óvoda fejlesztése volt, amely a foglalkozások terén mind mennyiségben, mind minőségben megmutatkozott és bővülés volt tapasztalható a gyerekek létszámában is. Számos utazást és kulturális rendezvényt szerveztek – többek között a Wysocki Légió 20 éves évfordulója kapcsán. A telephely technikai háttere szintén fejlődött. Az Óhegy utcai telephelyen számos kiállítás és könyvbemutató volt – ezek a rendezvények rendkívüli népszerűségnek örvendnek.

A szögligeti telephely feladatai közé tartozik többek között a szögliget-derenki épületek és temető rendben tartása, valamint a helybeni polónia fenntartása – ápolása – kulturális és ünnepi rendezvények szervezése, a derenki polónia tárgyi emlékeinek a nyilvántartását – az LKK ennél a telephelyénél fontos kiemelni, hogy kedvezőtlen hatással van a derenki terület rendezetlen jogi helyzete.

A képviselők meghallgatták a 2002-es balatonkeresztúri tragédia emlékhelye munkálatairól szóló beszámolót.

Ezek céljaként megújulna és kibővülne a tragédia helyszínén emelt szobor, valamint a terület jogi helyzete is rendeződne.

A projekt Soltész Miklós nemzeti-ségi és egyházügyi államtitkár (aki 2018-ban a Polónia Napon a Szent László díjjal járó pénzjutalmat erre ajánlotta fel), a Miniszterelnökség, a lengyel nemzetiségi szószóló és az Országos Lengyel Önkormányzat kezdeményezésére jön létre.

A projekt több lépésből áll: (1) a fa harangláb és beton talpazatának a felújítása, (2) a magyar kormány döntése nyomán a Medjugorjei Szűz Mária szobor másának felállítása, valamint (3) a biztonságos parkolás biztosítása a májusi és a későbbi rendezvények idejére.

Az ígéreteknek megfelelően a projektet a magyar kormány finanszírozza, az OLÖ pedig koordináló szerepet tölt be.

Az ülés folyamán a képviselők elfogadták az OLÖ 2019-es közbeszerzési tervét.

A képviselők később meghallgatták az OLÖ két beruházásával – a balatonboglári ingatlannal és az Állomás utcai színház tetőterével – kapcsolatos beszámolót.

Sikerült kiírni a pályázatot és lefolytatni a közbeszerzési eljárást az Állomás utca 10 alatti színház tetőtere beépítésének ügyében, ami után – várhatóan még márciusban – az OLÖ aláírja

a megállapodást a generál kivitelezővel és ezután elkezdődhetnek a munkálatok.

A balatonboglári ingatlan munkálatainak első üteme be lett fejezve és el lett számolva.

A 2018 november 24-i közgyűlésen Kollár János lemondott a balatonboglári ingatlan gondnoki tisztségéről. A jogszabályoknak megfelelően a képviselők erről – egyhangúan – határozatot fogadtak el.

A szavazás után Kollár János javaslatot nyújtott be egy ad hoc bizottság felállítására, amely a felújítási munkálatok jogi és fizikai felügyeletét látta volna el. A javaslatot a képviselők elutasították.

A jelenlévő képviselők elfogadták a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola gödi telephellyel történő bővítését az ottani általános iskola épületében. A kezdeményezés Gödön legalább 10 polóniai családot érint, az új telephelyre pedig előzetesen már 8 gyermek jelentkezett.

A közgyűlés végén a korábban elfogadott 2017. évi zárszámadás módosításáról szavaztak.

A szavazás többedére is vitát gerjesztett, amely az OLÖ adminisztrációs helyzetéről szólt és arról a jogi helyzetről, amelybe az OLÖ került, különös tekintettel arra, hogy mennyi hasznos dologra lehetett volna fordítani azt a pénzt, amelyet bírság fizetésre fordított.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Az érdi „lengyel egyesületről” Zebranie sprawozdawcze w Polsko–Węgierskim Stowarzyszeniu Kulturalnym w Érd

Az Érdi Lengyel–Magyar Kulturális Egyesület februárban megtartotta évi rendes közgyűlését, ahol elfogadtuk a tavalyi év szakmai és pénzügyi beszámolóját, valamint megbeszéltük a 2019. évi terveket.

A beszámoló természetesen olvasható a honlapunkon: www.erdlemke.hu, ahogy az idei terveink is. Utóbbi persze még nem végleges, mert egyeztetés alatt állnak az őszi rendezvények.

A 2018. évről néhány gondolat.

Alkalmazkodtunk az aktualitásokhoz, a nemzeti ünnepi évfordulóhoz, de a könyvmegjelenésekhez is. Tavasszal bemutattuk Kovács István: „Érdek és szeretet” című könyvét.

Tartalmi programjaink egyik fontos eseménye volt a Mátyás-émlékév, erre az időszakra emlékeztünk Dr. Tringli István előadásával, április 25-én „Egy szentéletű lengyel herceg magyarországi kalandja. Kázmér herceg háborúja Mátyás király ellen” címmel.

Bemutattuk a Magyar emlékek Lengyelországban című könyvet a szerzők, szerkesztők – dr. Kovács István és dr. Mitrovits Miklós közreműködésével.

Július 23-én az érdi II. Lajos emlékműnél tartottunk megemlékezést egy szentmisével, az önkormányzat képviselével.

Könyvbemutató keretében Erik Bazylczuk (lengyel diák, aki részt vett az októberi forradalomban) könyvéről beszélt Piotr Kruza, Magyarországon élő lengyel fordító.

November 14-én emlékeztünk meg Lengyelország nemzeti ünnepéről, Mitrovits Miklós tartott előadást, illetve könyvbemutatót.

Két tanulmányúton vettünk részt.

Az egyik májusban a Délvidékre, Tiszaszentmiklósról vezetett, ahol néhány száz lengyel származású ember él. Velük és a helyi magyarokkal is találkoztunk, nagy élmény volt a program, a 3 templom meglátogatása. Emellett megnéztük Szabadkát és Zentát is.

A szokásos lengyelországi tanulmányutunk Lengyelországban ismét egy jelentős magyar kapcsolatokkal rendelkező vidékre vezetett: Tarnów, Kielce vidékére. A 46 résztvevő tartalmas, jó hangulatú útról számolhat be. Megemlékeztünk Szent Imrétől, Bem Józsefről, Petőfitől, de olyan helyeken is jártunk, ahol nem sok magyar fordul meg.

Részt vettünk a nemzeti ünnepken, de a lengyel vonatkozású megemlékezéseken is. A Katyni emlékműnél koszorúztak néhányan, valamint id. Antall József és Baló Zoltán sírjánál tartott megemlékezésen vett részt néhány tagunk. Megtartottuk a főbb vallási ünnepket. Néhányan képviseltük az egyesületet az egyéb országos rendezvényeken is.

Az egyesület kommunikációjában sokat jelentett az önálló honlap. www.erdlemke.hu. A levelezőlistát továbbra is működtetjük. A helyi újság és tv, néha az országos lengyel lap, a polonia.hu is közli híreinket. Facebook-oldalunk is jól működik, ezzel is nyilvánossá téve tevékenységünket.

Kívánom, hogy minden lengyel vonatkozású egyesület így működjön, ilyen lelkes magyarokkal, akiket valóban érdekel a lengyel történelem, a lengyel kultúra!

Bazsóné Megyes Klára, elnök

Podczas lutowego walnego zebrania członków Polsko–Węgierskiego Stowarzyszenia Kulturalnego w Érd przyjęto sprawozdanie z działalności organizacji za 2018 rok i jej rozliczenie finansowe, jak również plany na rok 2019.

Programy zrealizowane w roku 2018 w dużej części odnosiły się do aktualnych okrągłych rocznic – jak 100-lecie niepodległości Polski oraz świąt narodowych i religijnych. Stowarzyszenie w Érd zorganizowało wiele prezentacji książek i spotkań z ich autorami. Członkowie Polsko–Węgierskiego Stowarzyszenia wzięli również udział w dwóch wyjazdach do Polski śladami węgierskich pamiątek. Przewodnicząca oddzielnie podkreśliła, że stale rozwija się własna strona internetowa Stowarzyszenia, a tym samym komunikacja z i między jego członkami.

Na dobry początek Wielkiego Postu

Pod takim hasłem w dniach od 1-3 marca w Polskim Kościele w Budapeszcie głosił rekolekcje dominikanin o. Adam Szustak OP.

Ojciec Adam Szustak jest znanym rekolekcjonistą, który od kilku lat prowadzi życie wędrownego kaznodziei. Realizuje w ten sposób dominikańską dewizę: „Głosić Ewangelię wszystkim, wszędzie i na wszelkie sposoby” i głosi ją i na wielotysięcznych stadionach, w kościołach i aulach, w parafiach i w prywatnych domach. Swoją katechezę prowadzi również na kanale internetowym zatytułowanym „Langusta na palmie”.

Skąd się ta nazwa wzięła?

W jednej z pierwszych katedr chrześcijańskich we włoskiej Akwilei znajduje się przedziwna mozaika przedstawiająca palmę, a na niej langustę.

Langusta to morski skorupiak, taka duża krewetka bez szczypiec, która mieszka na dnie, w głębokiej ciemności, w przeraźliwym zimnie i nigdy nie wychodzi na brzeg.

Na tej mozaice langusta wyleguje się na czubku palmy. Ten nietypowy obrazek można oglądać w miejscu, które dawniej było przeznaczone dla przygotowujących się do Chrztu katechuménów.

Mozaika miała być pomocą szczególnie dla tych, którzy niewiele z głoszonej im chrześcijańskiej nauki rozumieli. Patrząc na ten obraz, mogli pomyśleć, że ich życie to życie w ciemności, w zimnie, jakie panuje na dnie morza, życie „denne”. Gdy się jednak ochrzczą i wejdą na drogę chrześcijańską, kiedy zaczną ufać Bogu i za Nim podążać, staną się jak ta langusta na palmie – wyniesieni ku górze, ku słońcu, ku ciepłu, ku szczęściu, osadzeni w miejscu, do którego nigdy by sami nie dotarli.

I właśnie, dlatego langusta na palmie.

Popularność, jaką mają prowadzone przez o. Adama rekolekcje, zawdzięcza niezwyklej sposobowi przekazywania przesłań i rozważań chrześcijańskich oraz ich nowej interpretacji. A jego duża popularność, jako kaznodziei wskazuje na niebywały popyt, czy też głód duchowości we współczesnym świecie.

Ojciec Adam usiłuje nam przekazać, poznać i zrozumieć przeszłość – taką, jaka rzeczywiście była – abyśmy mogli zrozumieć to, co autor biblijny chciał nam przekazać w kontekście swojej kultury, języka i ówczesnych zdarzeń. Równocześnie jednak o. Adam daje nam poczucie, że tekst Pisma żyje w teraźniejszości i również dzisiaj zawiera prawdę, która może nas wyzwolić.

*Małgorzata Soboltyński
zdj. Barbara Pál*

Gödöllői megemlékezés a 100. évfordulóról Obchody rocznicy odzyskania niepodległości w Gödöllő

Lengyelország és a világ lengyel-sége 2018. november 11-én ünnepelte a függetlenség visszanyerésének 100. évfordulóját. A jubileumhoz kapcsolódva a Gödöllői Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elhatározta, hogy az évfordulót egy idevágó kiállítás bemutatásával teszi emlékeztessé a városban. A kiállítási anyagot egy körlevélben Bárkányi Tamás ajánlotta fel Nyíregyházáról, és mi örömmel éltünk a lehetőséggel.

A megnyitót 2019. január 18-án kora este tartottuk a Gödöllői Civil Házban - nyugodtan mondhatjuk, óriási érdeklődés mellett. A gödöllői lengyelségen és a lengyel iskola tanulóin kívül nagy számban jelentek meg a baráti Teleki Pál Egyesület tagjai, akik névadójuk példáját követve elkötelezettek a lengyel-magyar barátság mellett.

A résztvevők üdvözlése után Szabó László, a GLNÖ elnöke kiemelte, hogy míg az I. világháború Magyarország számára tragikus eredménnyel végződött, addig Lengyelország számára 123 éves felosztottság és nemlét után meghozta a függetlenséget, mivel az egykori rabló hatalmak, Oroszország, illetve Németország és Ausztria most egymás ellen harcoltak. A kiállított anyag kiegészítéseként ismertette a háború menetét lengyel szempontból, kiemelte Józef Piłsudski marsall és légióinak múlhatatlan érdemeit a függetlenség elnyerésében, az új állam keleti határainak kialakításában, a lengyel-bolsevik háború megnyerésében. Az utóbbi győzelemben – a „visztulai csodában” – fontos szerepet játszott Teleki Pál, akkori magyar miniszterelnök támogatása is. Kitért a Magyarországon szinte

ismeretlen sziléziai felkelésekre és arra, miért hozták létre a győztes hatalmak Gdańsk Szabad Város.

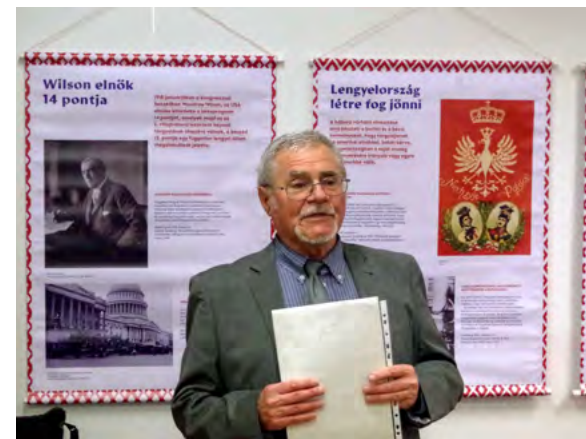
Hozzászólásában Fábry Mihály, a Teleki Pál Egyesület elnöke méltatta a magyar-lengyel barátságot és Teleki Pál bátor kiállítását Lengyelország mellett 1920-ban, majd másodszor 1939-ben, amikor elutasította a német követelést, hogy a magyar vasutakat felhasználják Lengyelország hátbatámadásához.

Az estet szerény fogadás és fehér asztal melletti jó hangulatú beszélgetések zárták. Köszönjük mindenkinek a megjelenést, különösen azoknak, akik tevékenyen hozzájárultak a rendezvény sikeréhez és a lengyel-magyar barátság szorosabbra fűzéséhez.

Szabó László, GLNÖ

W obchody 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w Gödöllő włączył się tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej organizując – dzięki wsparciu Tamása Bárkányi z Nyíregyháza – jubileuszową wystawę. Jej wernisaż miał miejsce 18 stycznia i zgromadził w Gödöllői Civil Ház znaczną liczbą Polonusów a obok uczniów

Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej również licznie przybyłych członków zaprzyjaźnionego Stowarzyszenia Teleki Pál Egyesület. Zebranych przywitał przewodniczący SNP w Gödöllő László Szabó László, głos zabral również Mihály Fábry, przewodniczący Stowarzyszenia im. Pála Telekiego.

Promocja miasta Katowice i polsko-węgierskiej przyjaźni

W ramach VI edycji promocji regionów Polski 17 lutego Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy filia Óhegy oraz Miasto Katowice zaprosiło węgierskich Polonusów do Domu Polskiego na „Promocję Miasta Katowice”. Prezentacji miasta dokonał Adam Łęski, Kierownik Referatu Promocji Zewnętrznej Urzędu Miasta Katowice.

Dzięki niej dowiedzieliśmy się, że Katowice – centrum przemysłu ciężkiego stało się również kulturalnym liderem 1,5 milionowej aglomeracji, kiedy w 2015 roku uzyskało tytuł Miasta Kreatywnego UNESCO w dziedzinie muzyki. W osiągnięciu tego pomogła twórczość takich artystów-kompozytorów, jak Henryk Mikołaj Górecki czy Wojciech Kilar oraz działalność Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia.

Katowice to także miasto Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Obecnie umacnia ją wśród młodych Turniej Szachowy Przyjaźni Polsko-Węgierskiej i aktywna współpraca z miastem partnerskim – Miskolc, ale ważna jest też historia. Katowiczanie był Henryk Sławik, który wraz z Józefem Antalem seniosem podczas II wojny wspólnie uratowali około 5 tysięcy Żydów i pomogli

dziesiątkom tysięcy polskich uchodźców. W 1956 roku mieszkańcy Katowic oddawali krew braciom Węgrom, a w pobliskiej miejscowości Murcki przechowywano pamięć i dbano o grób 29 żołnierzy węgierskich zabitych przez Armię Czerwoną.

W ramach prezentacji miasta przedstawiono też fragmenty reportażu „Więź silniejsza niż czas” autorstwa Beaty Netz, pomysłodawczyni katowickiego Polsko-Węgierskiego Salonu im. Feliksa Netza – pisarza, poety, dziennikarza i tłumacza literatury węgierskiej.

Nader ważnym elementem prezentacji Katowic w Domu Polskim było otwarcie wystawy „Paweł Steller – Życie i twórczość”. Ewa Liszka starszy kustosz, kierownik Oddziału Muzeum Historii Katowic – Dział Grafiki im. Pawła Stellera dokonała wprowadzenia merytorycznego do wystawy, na której zaprezentowano 60 prac artysty. Muzeum Historii Katowic przedstawiła natomiast Zofia Szota – przedstawiciel Działu Fotografii.

Paweł Steller (1895-1974) to wybitny artysta-grafik, który żył i pracował w Katowicach. Jego prace były prezentowane na prestiżowych wystawach

na całym świecie. Paweł Steller pozostawił po sobie ogromną spuściznę ponad 10 500 prac, w tym 243 drzeworyty, ponad 1000 akwarel, setki rysunków, projekty i ilustracje do książek, kalendarze czy druki okolicznościowe. Ciekawostką jest, że w latach 60-tych pracował, jako specjalista architekt ds. urbanistyki w Warszawie i w Libii, także w zniszczonym obecnie mieście Aleppo.

Prezentacje Katowic zakończono programem artystycznym w wykonaniu duetu: Joanna Stasińska – saksofon i Sylwester Sośniak – gitara, a na zakończenie zaproszono wszystkich do polsko-węgierskiego stołu. Na spotkaniu obok wielu gości obecny był konsul RP na Węgrzech Marcin Sokołowski.

Z. Monika Molnárné Sagun
zdj. Barbara Pál

Február 17-én a Lengyel Közművelődési Központ Óhegy utcai részlege, valamint Katowice városa – a VI. lengyelországi régiók bemutatkozására keretében – megartotta a „Katowice városának promóciója” programját, amely keretében belül Adam Łęski – Katowice városának külső promóciós programvezető előkészítésében bemutatták Katowice városát és részleteket vetítettek a „Kötődés erősebb, mint az idő” című Beata Netz dokumentumfilmjéből. A program fontos része volt a „Paweł Steller – élet és munkásság” című kiállítás megnyitása. Ewa Liszka a Katowice Történeti Múzeumból tartotta meg a kiállítás bevezetőjét, amelyen a művész 60 munkája tekinthető meg. A művészeti esten fellépett Joanna Stasińska szaxofonos és Sylwester Sośniak duettje, akik külön erre az estre készített műsorral érkeztek.

„Powinowactwa wyszehradzkie” czyli przyjaźń polsko-węgierska

10 marca z okazji zbliżającego się Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy zorganizował w Domu Polskim spotkanie i promocję książki prof. Csaby Gy. Kissa „Powinowactwa wyszehradzkie”.

Autora i książkę przedstawił dr Tibor Gerencsér – historyk.

Ambasadę RP reprezentowała Dominika Hasińska, a wśród gości obecna była rzecznik narodowości polskiej przy Parlamencie Węgier Ewa Rónayné Słaba.

Książka zawiera wspomnienia, szkice i eseje mówiące o związkach i problemach natury politycznej i kulturowej, którymi żyły kiedyś i żyją dziś narody państw Europy Środkowo-Wschodniej.

Sam autor – profesor Csaba Gy. Kiss, historyk kultury, pisarz, emerytowany profesor Uniwersytetu ELTE w Budapeszcie, a w latach 2011-2018 profesor Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie – brał udział w opozycji antykomunistycznej, w grupie założycielskiej Węgierskiego Forum Demokratycznego w 1987 roku.

Wydał 20 książek po węgiersku i 3 pozycje w języku polskim: „Dziennik polski /1980-1982/”, „Lekcja Europy Środkowej”, oraz „Powinowactwa wyszehradzkie” – książka ta wydana została w Polsce z okazji Roku Kultury Węgierskiej w 2016 roku przez wydawnictwo „Studio Emka”.

Pod redakcją Csaby Kiss Gy. ukazał się także: „Strażnik pamięci w czasach amnezji – Węgrzy o Herbercie”, oraz książka wydana z Andrzejem Przewoźnikiem: „Tam na północy – Węgierska pamięć polskiego Września”.

Książkę „Powinowactwa wyszehradzkie” można kupić w Domu Polskim.

Na koniec z okazji Dnia Kobiet wszystkim obecnym paniom złożono życzenia i wręczono symboliczne kwiaty.

Z. Monika Molnárné Sagun
zdj. Barbara Pál

Kinga Molnár srebrną medalistką I Młodzieżowych Polonijnych Mistrzostw Sportów Zimowych

I Młodzieżowe Polonijne Mistrzostwa Sportów Zimowych odbyły się w dniach 20-24 lutego w Krynicy-Zdroju. Patronat honorowy nad Mistrzostwami objął Marszałek Senatu RP Stanisław Karczewski

Na uroczystość otwarcia historycznych, bo pierwszych Młodzieżowych Polonijnych Mistrzostw Sportów Zimowych zaproszenie przyjęli: marszałek Senatu RP Stanisław Karczewski z Małżonką, senator Artur Warzocha, szef Kancelarii Senatu RP Jakub Kowalski, marszałek województwa Małopolskiego Witold Kozłowski, amb. dr Witold Rybczyński – przedstawiciel Polskiego Komitetu Olimpijskiego, dyrektor sportowy Mistrzostw Dominik Jazic oraz przedstawiciele lokalnych samorządów i obiektów na terenie, których organizowane były poszczególne zawody.

Honory gospodarza I Młodzieżowych Polonijnych Mistrzostw Sportów Zimowych pełnił Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski, który dokonał też uroczystego otwarcia Mistrzostw, zapewniając, że to dopiero początek przyszłych corocznych wydarzeń sportowych dedykowanych młodzieży polskiej

i polonijnej mieszkającej poza granicami kraju.

Otwarcie nie mogło obejść się bez okolicznościowych wystąpień. Przemówienia wygłosili: marszałek Stanisław Karczewski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski, marszałek województwa Małopolskiego Witold Kozłowski, amb. dr Witold Rybczyński Polski Komitet Olimpijski, burmistrz gminy Krynica-Zdrój Piotr Ryba oraz sekretarz Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Andrzej Janeczko. Wszyscy podkreślali wagę takich wydarzeń, jako konsolidujących polską społeczność rozrzuconą przez dzieje naszego narodu po całym świecie.

Po przemówieniach Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski przyjął – wraz zebranymi – przysięgę zawodników, którą odczytali Kinga Molnár z Węgier oraz Maksymilian Frach z Islandii. Przysięgę w imieniu sędziów odczytał Jarosław Golonka, sędzia shorttracku.

To pozwoliło na wygłoszenie przez Prezesa Dariusza Piotra Bonisławskiego uroczystego: „Pierwsze Młodzieżowe Polonijne

KRÓNIKA

Mistrzostwa Sportów Zimowych uważam za otwarte" po czym – przy akompaniamencie i artystycznym wsparciu Studia Wokalnego Pałacu Młodzieży w Tarnowie – wspólnie odśpiewano Sportowy Hymn Polonijny.

Wieczór otwarcia dopełnił koncert zespołu Lachersi – rodowitych mieszkańców ziemi sądeckiej, grających tradycyjne melodie Lachów Sądeckich, Limanowskich i Szczyrzyckich we współcześnie brzmiących aranżacjach.

Wieczorem pierwszego dnia zawodów – po zakończeniu konkurencji alpejskich – przeprowadzono zaś debatę panelową Forum Młodzieży Polonijnej, która poświęcona była m.in. omówieniu perspektyw rozwoju sportów polonijnych, pomysłom na nowe wydarzenia integrujące Polonię wokół idei olimpijskich, omówieniu dotychczasowych rezultatów odbywających się Mistrzostw oraz planów na kolejny dzień, czyli narciarstwa biegowego.

Zwieńczeniem wieczoru była debata przygotowująca „Manifest Polskości”, a poprzedzona quizem internetowym z wiedzy o Polsce. Pracując w grupach określano kluczowe pojęcia konstytuujące polskość – czym jest dla młodego pokolenia Polaków mieszkających za granicą i młodej Polonii polskość? Jakże budzi skojarzenia, emocje, uczucia?

Drugi dzień rywalizacji sportowej rozegrał się Centrum Sportów Zimowych Ptaszkowa w konkurencjach biegowych – w stylu klasycznym i dowolnym.

Trzeciego dnia rywalizacji rozgrywano równolegle dwie konkurencje – snowbord i short track. Zawody w snowbordzie rozegrano na Jaworzynie Krynickiej, wzięła w nich udział Kinga Molnár, która zdobyła II miejsce w kategorii wiekowej 18-21 i 22-28 lat.

Uroczystego zakończenia I Młodzieżowych Polonijnych Mistrzostw Sportów Zimowych i wręczenia medali zwycięzcom rywalizującym w 6 konkurencjach dokonali marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Stanisław Karczewski, senator Artur Warzocha oraz ambasador dr Witold Rybczyński reprezentujący Polski Komitet Olimpijski.

Była to uroczystość pełna radości, wzruszeń, podziękowań, wyróżnienia fair play i mocnych postanowień spotkania się na kolejnych mistrzostwach młodych Polaków i Polonii. Być może już za rok.

W tegorocznych – pierwszych mistrzostwach – wzięło udział 200 uczestników z dwunastu krajów, reprezentujących Polaków i Polonię mieszkającą poza granicami kraju.

(red.)

zdj. Kinga Molnár
zdj. Wspólnota Polska

Rzecznik narodowości polskiej spotkała się z Polonią

1 marca po raz drugi w obecnej kadencji parlamentarnej rzecznik narodowości polskiej dr Rónayné Słaba Ewa spotkała się z przedstawicielami organizacji polonijnych działających na Węgrzech i poinformowała ich o swojej dotychczasowej działalności.

Mówiono także o przygotowaniach do mających się odbyć jesienią bieżącego roku wyborach do samorządów narodowości polskiej. Z wielką krytyką gości spotkał się fakt, że w wyborach tych czynnie mogą uczestniczyć wyłącznie osoby legitymujące się węgierskim obywatelstwem.

W spotkaniu uczestniczył dr Attila Péteri z Krajowego Biura Wyborczego i senator RP Robert Gawęł, który w imieniu władz polskich podziękował obecnym za działania na rzecz Polonii.

Március 1-én – mandátuma idején másodjára – dr. Rónayné Słaba Ewa találkozott a polónia tagjaival, akiknek beszámolót tartott az eddigi tevékenységéről.

Szó esett az ősszel esedékes lengyel nemzetiségi önkormányzati választásokról is. A jelenlévők erős kritikával fogadták azt a tényt, hogy a választásokon aktívan részt vehetnek a magyar állampolgársággal rendelkező személyek. A megbeszélésen részt vett dr. Péteri Attila, a Nemzeti Választási Iroda munkatársa, Robert Gawęł lengyel szenátor, aki a lengyel kormány nevében köszönetet mondott a jelenlévőknek a polóniáért tett erőfeszítésekért.

(b.)

Baśniowe Kraje – Festiwal Sztuki i Kreatywności dla Dzieci

Odbývający się w styczniu i lutym 2019 roku jednocześnie, równolegle w Polsce i na Węgrzech Festiwal „Baśniowe Kraje – Mesebeli Országok” był projektem edukacyjno-artystycznym skierowanym do dzieci (w wieku 3-15 lat) jak również do ich rodziców i nauczycieli.

Celem organizatorów – Fundacji InArt – było przede wszystkim zachęcenie uczestników do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu i pielęgnowaniu kultury.

Idea festiwalu oparta była na motywach węgierskich i polskich opowieści i baśni ludowych. Wybór takiego elementu przewodniego nie był przypadkowy – historie opowiedane w legendach i bajkach dotyczą najważniejszych wartości dla ludzkości: życia, śmierci, dobra, zła – urodziły się, aby wyjaśnić zjawiska natury, opisywać i interpretować świat.

Do projektu zaproszono znakomitych polskich i węgierskich ilustratorów książek dla dzieci, a także artystów zainspirowanych ludowymi opowieściami, folklorem i naturą.

Na towarzyszącej festiwalowi wystawie ilustracji w Budapeszcie pokazano prawie 100 prac 25 artystów, które zostały stworzone w ciągu ostatnich 15 lat na Węgrzech i w Polsce.

Wystawę dla dzieci „Baśniowe Kraje” można było odwiedzać w dniach 8-28 lutego w galerii Art Quarter Budapest.

Stworzona tam interaktywna sala wystawowa była swoistym placem

zabaw, w którym dzieci mogły swobodnie wypróbować wszystkie dostępne książki, wyselekcjonowane zabawki, meble inspirowane opowieściami, folklorem i przyrodą.

Wystawa składa się z trzech części: – „Las” – obszar, gdzie las symbolizował bliski związek pomiędzy opowieścią o człowieku i naturą, dzieci mogły tam swobodnie korzystać z zabawek, poduszek i innych przedmiotów zainspirowanych naturą. – „Biblioteczka” – to kącik czytania, gdzie przytulny pokój przypominał fotel, lampa, podłoga wyłożona miękkimi dywanami oraz wiele książek – węgierskich i polskich pozycji wydawniczych, z których ilustracje prezentowane są na wystawie. – „Bądź bohaterką! Bądź bohaterem!” – to część wystawy poświęcona zabawie i grom, w których dzieci mogły się sprawdzić w różnych rolach.

W programie festiwalu znalazły się ponadto: warsztaty dla dzieci, wspólne czytanie, lekcje tematyczne przeprowadzone w polskich i węgierskich szkołach oraz konkurs plastyczny z nagrodami.

Podczas wspólnego czytania i opowiadania bajek zorganizowanego w Instytucie Polskim w Budapeszcie z dziećmi i ich rodzicami spotkały Adél Kovács – dyrektor Teatru Radnótiego, Mari Takács – grafik, Márta Gedeon – tłumacz literatury i Ágota Bartók.

W ramach festiwalu „Baśniowe kraje” w wielu polskich i węgierskich szkołach podstawowych przeprowadzono lekcje tema-

KRÓNIKA

tyczne oparte na scenariuszach przygotowanych przez Mártę Gedeon.

Każda z nich poświęcona była – odpowiednio – na Węgrzech polskim lub w Polsce węgierskim legendom i zwieńczona przygotowaniem prac plastycznych, które wzięły następnie udział w międzynarodowym konkursie.

Na konkurs zgłoszono łącznie kilkaset prac z kilkudziesięciu szkół. Na podstawie wyników głosowania publiczności odwiedzającej wystawę Baśniowe Kraje zwycięzcami konkursu zostali:

I grupa wiekowa (6-8 lat):
I miejsce: Dobrawa Naus,
II miejsce: Huczka Regina,
III miejsce: Balázs Demeter,
Julianna Gönczi
II grupa wiekowa (9-12 lat):
I miejsce: Papp Bertalan,
II miejsce: Szrenka Zsófia,
III miejsce: Bocsi Áron,
wyróżnienie: Nagypál Borbála
III grupa wiekowa (13-15 lat):
I miejsce: Szabó Anna Vanessza,
II miejsce: Patrycja Bęben,
III miejsce: Inga Cisowska,
wyróżnienie: Martyna Chorzępa

W programie festiwalu znalazły się również interaktywne warsztaty dla dzieci.

Na pierwszych z nich w Instytucie Polskim dzieci w wieku 7-9 lat spotkały się z ilustratorką Marianną Jagodą. Tam, podczas słuchania bajek same stawały się ich bohaterami, co mogły wyrazić poprzez własnoręcznie przygotowane maski.

Na kolejnych, wraz redaktorem naczelnym czasopisma dla młodszych dzieci „Csodace ruza” Csillá Sándor, dzieci w wieku 5-12 lat poznawały tajniki warsztatu redakcji, przygotowywały okładkę własnego wydania i opracowywały artykuły.

W Art Quarter odbyły się natomiast dwa kolejne warsztaty. „Betyárvilág” – było interaktywną prezentacją książki Pétera Dóka, a „Mesélő betűk – A kezdet kezdeté” spotkaniem z Anną Kálmán ilustratorką uwielbianych przez dzieci książek o myszce Rumi. Podczas tych warsztatów dzieci podczas słuchania bajek pracowały nad zaprojektowaniem własnych inicjałów – najpierw dowiedziały się, co to jest inicjał i do czego służy, następnie wybierały i czytały bajkę by później używając dowolnej litery alfabetu przygotować inicjał, który w jednym obrazie, opartym na jednej literze przedstawiał wybraną historię.

Festiwal Baśniowe Kraje i wszystkie towarzyszące mu imprezy spotkał się za bardzo dobrym przyjęciem zarówno w Polsce jak i na Węgrzech. Uczestnicy podkreślali uniwersalność z jednej poruszanego tematu z drugiej formy zajęć, która trafiała do wszystkich niezależnie od wieku, czy znajomości języka.

(red.)

Pierwsze nowe polskie paszporty już wydane!

Każdy, kto po 5 listopada 2018 roku złożył wniosek o wydanie polskiego paszportu, otrzymał dokument według nowego wzoru.

Przygotowanie nowego wzoru paszportu zbiegło się w czasie z obchodami 100 rocznicy odzyska-

nia przez Polskę niepodległości. Na stronach nowego paszportu znalazły się motywy graficzne przedstawiające najważniejsze postacie, wydarzenia, miejsca i symbole związane z tym wydarzeniem.

Część wykorzystanych motywów została wybrana w drodze internetowego głosowania – tym samym po raz pierwszy w historii mogliśmy sami zdecydować o wyglądzie urzędowego dokumentu. Najwięcej głosów otrzymały: Kopiec Czyny Niepodległościowego Mogiła Mogił, Gabriel Narutowicz i Orzełek Legionowy.

Na stronach paszportu znalazły się także grafiki przedstawiające Bitwę Warszawską, Order Virtuti Militari oraz twórców Polskiej niepodległości, m.in. Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa i Gabriela Narutowicza. Wśród motywów zabrakło jednak jakiegokolwiek, który nawiązywałby do postaci kobiecej w historii Polski.

Nowy paszport spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa, a unikalne zabezpieczenia i cechy stawiają go w jednym szeregu z najlepszymi paszportami na świecie.

Specjalne zabezpieczenia dotyczą m.in. strony personalizowanej paszportu.

Strona ta jest wykonana w całości z poliwęglanu, co umożliwia zainstalowanie w niej chipa zawierającego dane dotyczące posiadacza. Strona ta łączy się z książeczką za pomocą specjalnego „zawiasu”, dzięki temu każda próba odłączenia jej od dokumentu będzie widoczna.

Jest to rozwiązanie Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

Dotychczasowy wzór polskiego paszportu biometrycznego funkcjonuje od 2006 roku. Konieczność zapewnienia wysokiego poziomu zabezpieczeń wymaga, aby średnio raz na dekadę zmieniać jego wzór.

Zmiana wyglądu paszportu nie oznacza jednak konieczności jego wymiany przez wszystkich obywateli! Naszych paszportów możemy używać do końca terminu ich ważności. Zmiana dotyczy tych osób, których dokument straci ważność lub zdecydują się wyrobić paszport po raz pierwszy.

Osoby, które złożą wniosek o nowy paszport, otrzymają go w terminie do 30 dni. Każdy, kto złożył wniosek o paszport, może sprawdzić na stronie obywatel.gov.pl, czy jego dokument jest już dostępny do odbioru.

Według danych Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA, które zajmuje się m.in. przygotowaniem dokumentów, co roku wydawanych jest około 1,3-1,4 miliona paszportów. W 2016 roku było to 1 mln 334 tys. dokumentów paszportowych, a w 2017 roku – 1 mln 452 tys.

Osoby chcące wyrobić sobie polski paszport na Węgrzech mogą tego dokonać w Referacie ds. Konsularnych Ambasady RP w Budapeszcie (1068 Budapest, Városligeti fasor 16) w godzinach jego urzędowania, tj. w poniedziałki, czwartki i piątki w godzinach 9:00-13:00 oraz w środy w godzinach 12:00-17:00.

(red.)

źródło: Ambasada RP

Premiera pakietu edukacyjnego „Dawniej to było”

19 marca w siedzibie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Domu Polonii im. prof. Andrzeja Stelmachowskiego w Warszawie, odbyła się uroczysta premiera pakietu edukacyjnego „Dawniej to było”.

Jest on owocem współpracy pomiędzy Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”, Instytutem Pamięci Narodowej oraz Muzeum Początków Wojska Polskiego, sfinansowanym ze środków Senatu Rzeczypospolitej.

Na premierze obecny był Marszałek Senatu Stanisław Karczewski, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek, Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski, profesor Włodzimierz Suleja, autor podręcznika „Dawniej to było. Przewodnik po historii Polski”, wchodzącego w skład pakietu, a jednocześnie dyrektor Biura Badań Historycznych IPN, dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz, dyrektor Szkoły Polskiej im. Jana III Sobieskiego w Wiedniu Hanna Kaczmarczyk wraz z grupą uczniów i nauczycieli.

Podczas spotkania dyrektor programowy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Katarzyna Czyżycka zaprezentowała pakiet

„Dawniej to było”, na który składają się: (1) podręcznik dla nauczycieli „Przewodnik po historii Polski” prof. Władysława Sulei wydany przez Instytut Pamięci Narodowej, (2) podręcznik dla dzieci „Mały przewodnik po historii Polski” Łukasza Malinowskiego. Zawiera on 41 rozdziałów podzielonych pod względem kategorii językowych: rozdziały 1-15 napisane są na poziomie językowym A1, rozdziały 16-26 na poziomie językowym A2, a rozdziały 27-41 na poziomie B1, (3) poradnik dydaktyczny dla nauczycieli autorstwa prof. Danuty Konieczki-Śliwińskiej oraz (4) zestaw multimedialnych materiałów do prowadzenia lekcji

Całość dostępna jest na stronie dawniejtobylo.wspolnotapolska.org.pl i jest przeznaczona dla nauczycieli i dzieci ze szkół polskich spoza Polski. Celem pakietu jest przybliżenie polskiej historii w sposób przystępny, przyjemny i atrakcyjny.

Wydarzenie uświetnił występ dzieci z Polskiej Szkoły w Wiedniu, które przedstawiły program artystyczny dla zebranych gości.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

100 lat polskiego złotego

28 lutego 2019 mija dokładnie 100 lat od ustanowienia polskiego złotego – polskiej narodowej waluty. 28 lutego 1919 roku Sejm uchwalił ustawę „w sprawie nazwy polskiej monety”. Wybrano wówczas nazwy złoty i grosz.

Po odzyskaniu niepodległości przez kilka lat w miejsce walut zaborców (marki niemieckiej, rubla rosyjskiego, korony austriackiej) funkcjonowała marka polska. Podjęto jednak decyzję, że zostanie ona zastąpiona przez nową walutę narodową – złotego, który będzie dzielił się na 100 groszy.

Nazwa „złoty” miała konkurentów – myślano o nazwaniu polskiej waluty piastem albo lechem (tę drugą nazwę nadał nawet dekretem Józef Piłsudski, jako nacelnik państwa).

Choć decyzja o wprowadzeniu złotego zapadła w 1919 roku, to do obiegu wszedł on dopiero pięć lat później, w kwietniu 1924 roku, w ramach reform Władysława Grabskiego. Przed wprowadzeniem złotego władze II Rzeczypospolitej chciały ustabilizować kurs polskiej waluty, której zagrażała szalejąca hiperinflacja.

Z okazji 100 lat złotego Narodowy Bank Polski przygotował specjalne serie monet kolekcjonerskich. Wyglądają one jak zwykłe monety obiegowe, ale są wykonane ze szlachetnych kruszców – złota i srebra. Nakład złotych zestawów wynosi do 500 sztuk, srebrnych do 5000 sztuk. Cena zestawu złotego wynosi 23 000 zł, a srebrnego 3 400 zł. Zestawy można kupić w Oddziałach Okręgowych NBP i sklepie internetowym NBP.

źródło: Ambasada RP

XIV finał Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination

Olimpiada Kreatywności Destination Imagination (DI) to przede wszystkim program edukacyjny uczący kreatywnego rozwiązywania problemów, tworzenia innowacji, pracy zespołowej podczas podejmowania ekscytujących wyzwań, zarządzania czasem, zasobami ludzkimi, materiałami, finansami i pomysłami. Uczy także umiejętności skutecznej komunikacji i prezentacji wytworów własnej pracy oraz pracy zespołu.

Program bazuje na koncepcji myślenia rozbitego zakładającego, że istnieje więcej niż jedna dobra droga do rozwiązania problemu.

Program zachęca dzieci i młodzież do podejmowania procesu tworzenia – w oparciu o własne mocne strony. Pozwala odkrywać różnorodne uzdolnienia, przełamywać bariery, kształtować motywację wewnętrzną i zwiększać poczucie własnej wartości.

Destination Imagination stawia przed uczestnikami projekty zespołowe, które wyzwalają ducha odkrywczości i samodzielności, zachęcają do zdobywania nowych umiejętności i zainteresowań oraz kreują poczucie odpo-

wiedzialności wobec innych, ponieważ dzieci i młodzież rozwiązują wyzwania samodzielnie, bez przymusu w postaci złych ocen.

Program Destination Imagination został doceniony przez polski MEN oraz Rzecznika Praw Dziecka, których przedstawiciele uczestniczyli w otwarciu Olimpiady.

Tegoroczny, 14 już finał Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination w Polsce odbył się w dniach 1-3 marca tradycyjnie już we Wrocławiu.

Wzięły w nim udział dwie drużyny uczniów Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech – pod tajemniczymi nazwami Oczaki i Czardaszkki – łącznie 12 osób, pod kierownictwem nauczycieli-trenerów Anny Lang i Anny Petrovics.

Przez cały weekend nastroje w grupie panowały szampańskie. Nie popsuły go nawet ani niesamowicie wczesna godzina wyjazdu, ani typowo przedwiosenna paskudna pogoda, ani fakt, że pakowanie przygotowanych własnoręcznie rekwizytów zajęło mnóstwo czasu – i co chwilę ktoś krzyczał „uwaga! to delikatne!”

a koniec końców zajęły one w samochodzie więcej miejsca niż sami uczestnicy.

We Wrocławiu zaś oczywiście wszyscy czuli się dosłownie jak w domu – nauczyciele i wielu z uczniów brało udział w finale DI już po raz trzeci, a poza tym wszyscy już od lat jeżdżą do Wrocławia na zajęcia do zaprzyjaźnionej Szkoły Podstawowej nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia.

Każdorazowy Ogólnopolski Finał Olimpiady Kreatywności to ogromna impreza – w tym roku wzięło w niej udział 215 drużyn, 2000 uczestników z całej Polski i 10 drużyn zagranicznych (z Węgier, USA, Ekwadoru, Turcji). Przygotowywało ich 270 trenerów, prace oceniali 60 ekspertów, a sprawny przebieg całości zapewniało 140 wolontariuszy.

Grupa młodszych uczniów OSP – Oczaki – wystąpiła z wyzwaniem drużynowym pod hasłem „Szach-Mat”. Było to wyzwanie artystyczne, w które dzieci musiały wpleść elementy i zasady rzeczywistej gry, tworząc w przedstawieniu tak zwany mechanizm gry. Ponadto do inscenizacji musieli włączyć element techniczny, dwa atrybuty drużyny oraz wymyślić i skonstruować pojemnik, który w trakcie przedstawienia zmieniał swoją funkcję. Naturalnie drużyna sama musiała wymyślić opowiadanie i ująć je z dwóch perspektyw. Samodzielnie musieli także wymyślić i wykonać stroje i wszystkie rekwizyty.

Grupa Oczaki, która utworzyła się we wrześniu, genialnie wywiązała się ze wszystkich zadań i osiągnęła na Olimpiadzie wielki

A LENGYEL ISKOLA HÍREI

sukces. Zajęła w swojej grupie wiekowej 5 miejsce, zdobywając 275,5 punktów.

Grupa starszych uczniów OSP – Czardaszi – wzięła udział w wyzwaniu naukowym „Medyczna zagadka”. Przez ostatnie miesiące samodzielnie przygotowali inscenizację, w której przedstawili, jak to degraduje się chrząstka w stawie kolanowym, jakie ma to objawy oraz – co było najtrudniejsze do pokazania – na podstawie przygotowanego własnoręcznie ruchomego modelu kolana z gipsu i klocków lego jak wygląda to „od środka”.

Uczniowie sami napisali scenariusz, przygotowali potrzebne rekwizyty, wspólnie wyreżyserowali i sami wystąpili w krótkim przedstawieniu o diagnozowaniu i leczeniu bólu kolana, które pojawiło się po jeździe na nartach.

Bardzo ciekawym wydarzeniem było wyzwanie bliźniacze, które nasze drużyny z OSP wykonywały z przydzielonymi im drużynami z Polski.

W przeciągu 40 minut pary drużyn bliźniaczych musiały wspólnie przygotować projekt

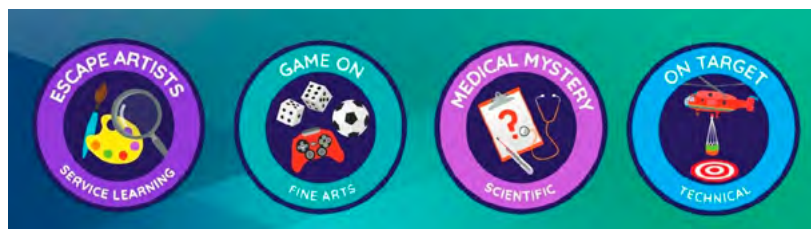
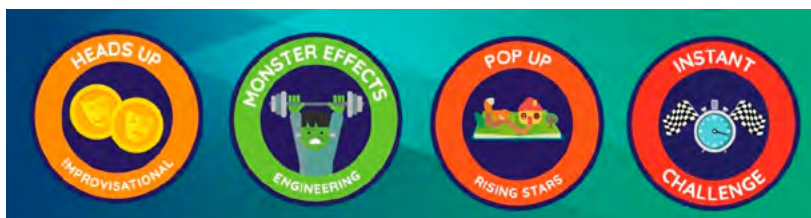
wesołego miasteczka XXI wieku, które miało oferować najnowocześniejsze technologie wplecione w wymyślone urządzenia.

Sporym wyzwaniem okazały się być tegoroczne „Wyzwania na już” – drużyny miały 3 minuty na przygotowanie, 4 na wykonanie. Musiały wykazać się współpracą oraz szybkim, skutecznym i kreatywnym działaniem.

Poza „wyzwaniami” przez dwa finałowe dni uczniowie mieli okazję wziąć udział w wielu imprezach dodatkowych jak warsztaty z radzenia sobie ze stresem, czy w kreatywnym recyklingu. W tym ostatnim Oczaki zauroczyły prowadzących warsztaty swoimi kreatywnymi pomysłami.

Finał Olimpiady Kreatywności to wielkie, radosne wydarzenie, na które uczniowie przygotowują się podczas specjalnych zajęć pozalekcyjnych przez cały rok szkolny. I finał i cotygodniowe zajęcia zapewniają dzieciom ciekawą drogę rozwoju własnej kreatywności, umiejętności pracy w zespole oraz pracy bez wyraźnego nakazu czy kierunkowania przez nauczycieli.

(red.)

Konsulat Węgier we Wrocławiu otwarty

14 marca minister spraw zagranicznych Węgier otworzył we Wrocławiu wicekonsulat. Pokieruje nim konsul Sándor Nedeczky.

Otwierając placówkę we Wrocławiu Péter Szijjártó, Minister Spraw Zagranicznych i Handlu Węgier podkreślił, że Polacy i Węgrzy to dwa przyjacielskie narody, które zawsze w historii mogły na siebie liczyć. Rozwój wzajemnych relacji stawia sobie za cel konsulat we Wrocławiu

– We Wrocławiu, jako drugi kraj po Niemczech, zdecydowaliśmy się otworzyć konsulat zawodowy. Będzie on rozwijać stosunki gospodarcze i kulturalne. W ubiegłym roku obroty handlowe między naszymi krajami wyniosły 10,2 mld euro

i nigdy jeszcze nie były tak wysokie. Dla Węgier Polska stała się czwartym najważniejszym partnerem gospodarczym. W tym wszystkim region dolnośląski ma duży udział – podkreślił Peter Szijjarto, Minister Spraw Zagranicznych i Handlu Węgier.

Minister podkreślił gospodarcze znaczenie Wrocławia. – Działa tu 300 tys. firm w tym wiele startupów i co ważne, to silny

ośrodek naukowy. Wiemy, że Wrocław jest w Polsce trzecim najważniejszym miastem pod względem usług, dlatego dwie duże węgierskie firmy tu zainwestowały, a węgierski Wizzair jest jednym z najważniejszych partnerów wrocławskiego portu lotniczego – dodał minister.

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk dziękując za otwarcie przedstawicielstwa dyplomatycznego, mówił m.in. o węgierskich związkach z miastem.

– W starym ratuszu mamy trzy herby węgierskiego króla Macieja Korwina, w katedrze pochowany jest węgierski szlachcic z XVI w., który był wrocławskim arcybiskupem. Warto też wspomnieć o solidarności wrocławian z uczestnikami powstania węgierskiego w 1956 r. Węgrzy to docenili, o czym świadczą odsłonięte we Wrocławiu 2011 roku tablice pamiątkowe. A w 50. rocznicę powstania, odsłonięto we Wrocławiu pomnik bohaterów węgierskiego powstania. Nasze narody zawsze łączyły wyjątkowe stosunki, mam nadzieję, że obecność konsulatu będzie sprzyjać promocji Wrocławia na Węgrzech. Zapewniam, że miasto jest gotowe na wszelką współpracę – mówił Jacek Sutryk.

W uroczystości otwarcia uczestniczyli m.in. przedstawiciele polskiego i węgierskiego rządu, władz samorządowych województwa, Wrocławia, reprezentanci wrocławskiego korpusu konsularnego, instytucji kultury i szkół wyższych.

Przedstawicielstwo Węgier we Wrocławiu będzie stanowiło część Konsulatu Generalnego Węgier w Krakowie. Będzie to mała, jednoosobowa misja

konsularna, którą pokieruje konsul Sándor Nedeczky. Ten doświadczony dyplomata węgierski był już m.in. przez 4 lata konsulem w Krakowie, zna Polskę i mówi po polsku.

– Dotychczas regionem Dolnego Śląska zajmował się nasz konsulat generalny w Krakowie. Placówka we Wrocławiu będzie rozwijać kontakty społeczne, polityczne i kulturalne pomiędzy naszym krajem, a województwem dolnośląskim i Wrocławiem. Widzimy potencjał tego regionu Polski i wiele możliwości do współpracy – zaznaczył Łászló Marek Szubert, konsul Węgier w Krakowie.

Wicekonsulaty jako jednoosobowe misje dyplomatyczne to nowa propozycja Ministerstwa Spraw Zagranicznych Węgier. Na świecie powstały już 22 takie placówki m.in. w Edynburgu, Manchesterze i Lyonie.

Węgry mają w Polsce 3 przedstawicielstwa: ambasadę w Warszawie, konsulat generalny w Krakowie i wicekonsulat we Wrocławiu oraz 4 konsulaty honorowe w Łodzi, Poznaniu, Bydgoszczy i Szczecinie.

Przedstawicielstwo we Wrocławiu znajduje się w biurówcu Save The World przy ul. Łaciarskiej 4, mail: consulat.wro@mfa.gov.hu, tel. +48 511 468 584.

We Wrocławiu działają 23 konsulaty. Tylko Konsulat Generalny Niemiec i Węgier pełnią funkcję oficjalnego przedstawicielstwa dyplomatycznego, pozostałe są konsulatami honorowymi takich państw jak m.in.: Francja, Austria, Chile, Meksyk, Słowacja, Ukraina i Czechy.

wroclaw.pl

Nowele polskie lekturą Narodowego Czytania 2019

Polska Para Prezydencka wybrała osiem polskich nowel, które będą lekturą tegoroczną, 8. edycji Narodowego Czytania. Prezydent Andrzej Duda z Małżonką dokonali wyboru z ponad stu propozycji tytułów przesłanych do Kancelarii Prezydenta.

Osiem lektur na ósme Narodowe Czytanie: „Dobra pani” Eliza Orzeszkowa, „Dym” Maria Konopnicka, „Katarynka” Bolesław Prus, „Mój ojciec wstępuje do strażaków” Bruno Schulz, „Orka” Władysław Stanisław Reymont, „Rozdzióbią nas kruki, wrony...” Stefan Żeromski, „Sachem” Henryk Sienkiewicz, „Sawa” Henryk Rzewuski.

– To klasyka polskiej noweli i taki właśnie tytuł będzie miała tegoroczna edycja Narodowego Czytania – podkreśla Prezydent, zachęcając do udziału w tegorocznej edycji Narodowego Czytania. Agata Kornhauser-Duda dodaje, że utwory reprezentują różne epoki i style – od romantyzmu po dwudziestolecie międzywojenne – „ale łączy je to, co najważniejsze: są na trwale wpisane w historię polskiej literatury”.

Akcja Narodowe Czytanie 2018 miała wyjątkowy charakter – w związku z jubileuszem 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości Para Prezydencka zaprosiła do lektury „Przedwiośnia” Stefana

Żeromskiego, a ponadto, przez cały rok, „Antologii Niepodległości” – specjalnie przygotowanego na tę okazję zbioru powstałych na przestrzeni wieków utworów, zaliczanych do kanonu polskiej literatury patriotycznej.

Powieść Żeromskiego podczas wrześniowego finału akcji była czytana na wszystkich kontynentach – w blisko 3000 miejsc na całym świecie, w tym w 134 poza granicami Polski, w 33 krajach (również na Węgrzech), nawet na Antarktydzie.

Akcja Narodowe Czytanie organizowana jest przez Prezydenta RP od 2012 roku. Została zainicjowana przez prezydenta Bronisława Komorowskiego wspólną lekturą „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. W 2013 roku w całej Polsce odbyło się czytanie dzieł Aleksandra Fredry, a podczas następnych edycji przeczytano kolejno: „Trylogię” Henryka Sienkiewicza oraz „Lalkę” Bolesława Prusa. W 2016 roku Andrzej Duda i Agata Kornhauser-Duda rozpoczęli Narodowe Czytanie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza w warszawskim Ogrodzie Saskim. W 2017 roku lekturą Narodowego Czytania było „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego. W całej Polsce i za granicą dramat ten przeczytano w ponad 2000 miejsc.

(red.) źródło: prezydent.pl

Konferencja o Izabeli Jagiellonce

Węgierska Akademia Nauk (MTA) zorganizowała w dniach 28 lutego – 1 marca konferencję historyczną poświęconą Izabeli Jagiellonce.

Królowa Węgier Izabela Jagiellonka (1519-1559) była najstarszym dzieckiem króla Polski Zygmunta I Starego i Bony Sforzy, siostrą króla Polski Zygmunta II Augusta. W wieku 20 lat poślubiła 32 lata starszego od siebie króla Węgier Jana Zapolę (Szapolyai János, I. János király), któremu urodziła syna – Jana Zygmunta (II. János). Po śmierci męża sprawowała władzę, jako regentka swojego małoletniego syna. Przez dwie dekady odgrywała bardzo istotną rolę w historii i polityce XVI-wiecznych Węgier.

O jej roli i dokonaniach w buda-peszteńskiej siedzibie Węgierskiej Akademii Nauk przez dwa dni dyskutowali naukowcy z Polski, Rumunii, Słowacji i Węgier.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała kierująca Ambasadą RP w Budapeszcie Małgorzata Radwan-Vass.

Ambasada RP

NARODOWE
CZYTANIE

7.09.2019

NOWELE
POLSKIE

Przyjaźń polsko–tokajska kwitnie w Tarcalu

Tarcal leży niedaleko Tokaju, z drugiej strony góry też nazywającej się Tokaj. Ta wioska to pełną gębą winna miejscowość, tu działają tacy producenci jak – wymieniam ich alfabetycznie – Basilicus, Degenfeld, Dorogi, Testvérek, Kern, Kikelet, Majoros, Matyisák-Vízkeleti, Myrtus, Páll,

Pataky, Szedmák, Tokajicum a także – dużo lepiej znany za granicą niż na Węgrzech – Királyudvar.

W Tarcalu właśnie istnieje Stowarzyszenie Winno-Kulturalne, które od czterech już lat organizuje festiwal o nazwie Czarująca Majówka.

Stowarzyszenie zawsze stara się uwzględnić w niej jakiś polski element. Już sama data

– w okolicach długiego weekendu majowego w Polsce – została wybrana tak, by umożliwić jak największej ilości gości z Polski uczestnictwo w wydarzeniu. Program imprezy jest zawsze przetłumaczony na polski, tłumaczenie na polski oferowane jest również w trakcie elementów programu mogących zainteresować Polaków.

Co roku Stowarzyszenie stara się również by w programie festiwalu pojawił się jakiś element związany z Polską.

Gościło ono Gabriela Kurczewskiego, który wygłosił wykłady na temat winiarni fukierowskiej a także na temat roli win tokajskich w kulturze świętowania w dawnej Polsce – artykuł na podstawie pierwszego wykładu został opublikowany potem w węgierskim czasopiśmie specjalistycznym VinCE, a jest nadzieja na to, że ukaże się też drugi tekst.

Udało się również zaprosić zespół Kraków Street Band, który dał dwa koncerty.

W tym roku planowany jest wykład profesora Istvána Kovácsa na temat bitwy tarcalskiej z 1849 roku, w której licznie wzięli udział Polacy. W planach jest stworzenie,

we współpracy z tarcalską szkołą, artykułu do wikipedii na ten temat – obecnie nie ma tam o niej żadnych informacji.

I trzeba powiedzieć, że Polacy na festiwal przyjeżdżają i co roku stanowią około 10-20% uczestników. Cieszą się z materiałów po polsku, z tłumaczenia na ten język, bez tego wszystko byłoby dla nich dużo mniej dostępne.

Co ciekawe, obecnie Polacy stanowią też chyba najliczniejszą grupę cudzoziemców odwiedzających region tokajski. Jest ich zdecydowanie więcej niż choćby Słowaków, dla których region leży można powiedzieć tuż za miedzą. Widać, że Polacy mają do regionu stosunek szczególny.

Nie jest to rzecz nowa. Historycznie kontakty między Polską a regionem tokajskim były bardzo intensywne i głębokie.

Przez stulecia pito w Polsce węgryzna, którego znakomitą większość wytwarzano właśnie tutaj. Polscy handlarze działali w regionie, szereg winnic miało polskich właścicieli, o czym świadczą nazwy winnic takie jak Becsek (beczka), Krakkó (Kraków) czy też po prostu Dobra. Importowano wina gotowe i jeszcze znajdujące się w procesie dojrze-

KRÓNİKA

wania. Swojsko brzmiąca nazwa gatunku szamorodnyi powstała podobno, gdy – z obawy przed kolejnym tureckim rajdem – zbierano winogrona bez przebierania i wywożąc wino natychmiast do Polski pozwalano mu by się „samo rodziło”.

Wina tokajskie miały w Polsce mocną pozycję. Podawano je na szlacheckich stołach, wbudowały się w tradycję kulinarną, stały się elementem prestiżu. Arystokraci szczycili się swoimi zbiorami starych tokajów. Mówi się, że w Polsce a nie na Węgrzech znajdowały się najstarsze egzemplarze tych win. Trafiły one nawet do literatury: wspomina je sam Jan Kochanowski we fraszce „Do starosty muszyńskiego”:

*O starosta na Muszynie,
Ty się znasz dobrze na winie;
Znasz i masz, bo tylko z góry
Spuściwszy wóz, aliż Uhry*

Uhry to oczywiście Węgry, a „spuścić tylko wóz z góry” jest dziś jeszcze mniejszym problemem niż za czasów Kochanowskiego: droga z Muszyny do Tarcalu zajmuje wszystkiego 2,5 godziny samochodem.

Tak więc można powiedzieć, że szklanka z nieco oklepanego powiedzenia o bratankach odnosi się raczej do głębokich związków winnych między oboma krajami niż po prostu do wspólnych polsko-węgierskich pijatyk.

Warto o tym pamiętać i kultywować te tradycje. Zapraszam do odwiedzania Tarcalu, zapraszam do udziału w festiwalu: w tym roku będzie on miał miejsce 26-28 kwietnia (szczegóły na facebooku, szukać trzeba na Czarująca Majówka). Do zobaczenia!

Jerzy Celichowski
autor jest członkiem
Tarcalskiego Stowarzyszenia
Winno-Kulturalnego

Zbliża się 36 Karpacki Wyścig Kurierów

730 km, 3 państwa, 6 dni, 25 młodzieżowych zespołów kolarskich, 9 reprezentacji narodowych – w liczbach 36 Karpacki Wyścig Kurierów zapowiada się niezwykle ciekawie. Który zawodnik najszybciej pokona trasę z polskiego Lublina poprzez słowacki Poprad do węgierskiego Veszprém? Przekonamy się już 5 maja!

Karpacki Wyścig Kurierów jest jedną z najważniejszych europejskich imprez dla zawodników do 23 roku życia oraz doskonałą szansą na zdobycie pierwszych kolarskich doświadczeń i sukcesów. Wśród wybitnych zawodników, którzy stawiali swoje pierwsze kroki w wyścigu, a dziś z powodzeniem ścigają się na najwyższym poziomie w grupach World Touru warto

wymienić chociażby: Mauritsa Lammertinka (Roompot–Charles), Erika Baskę i Gregora Muhlbergera (Bora-Hansgrohe), Koena Bouwmana (Team LottoNL-Jumbo) czy Enrica Masa (QuickStep Floors).

Wyścig ten jest poświęcony legendarnym kurierom polskiego ruchu oporu, którzy z narażeniem życia kursowali między Węgrami a okupowaną Polską. Jednym z nich był prof. Wacław Felczak, dziś patron przyjaźni między naszymi narodami.

14 marca w siedzibie Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum z udziałem gości z Polski – organizatorów wyścigu, a także ich węgierskiego partnera odbyła się konferencja prasowa i prezentacja tegorocznej edycji wyścigu.

(b.)

2 kwietnia o godz. 18.00 Samorząd III dzielnicy Budapesztu i tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej zapraszają do galerii Szindbád (1033 Budapest, Fő tér 2.) na wernisaż wystawy fotograficznej Barna Dukaya pt. „Polska mozaika”.

Április 2-án 18.00-kor a III. kerületi Önkormányzat és a III. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szeretettel várja az érdeklődőket Dukay Barna „Lengyel mozaik” című kiállításának a megnyitójára, amely a Szindbád Közösségi Iroda és Rendezvénytér termében tartanak (1033 Budapest, Fő tér 2.).

W dniach od 5 do 7 kwietnia (piątek – niedziela) w budapeszteńskim Kościele Polskim odbywały się będą rekolekcje wielkopostne przed przyjęciem relikwii św. Wojciecha, które poprowadzi ks. dr Marek Grygiel TChr.

Április 5. és 7. (péntek-vasárnap) között böjti lelkigyakorlatot tartanak a budapesti lengyel templomban, amelyet dr. Marek Grygiel atya vezet. A templomban fogadják Szent Adalbert ereklyéit.

6 kwietnia w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech odbędzie się ogólnoskolny konkurs z okazji 100 rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki.

Április 6-án a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában vetélkedőt rendeznek Stanisław Moniuszko születésének 100. évfordulója alkalmából.

7 kwietnia Stowarzyszenie pw. św. Wojciecha oraz tamtejsza Filia POKO organizuje wspomnienie rocznicy katyńskiej i smoleńskiej.

Április 7-én a Szent Adalbert Egyesület és az ottani LKK részleg megemlékezést szervez a katiniai vérengzés és a smolenski tragédia áldozatainak emlékére.

12 kwietnia o godz. 11.00 Samorząd III dzielnicy Budapesztu (Óbuda) razem z tamtejszym Samorządem Narodowości Polskiej organizują uroczystość z okazji Dnia Męczenników Katyńskich przy Pomniku Katyńskim w Budapeszcie (Katinyi mártírok emlékműve, Bp. III Katinyi mártírok parkja)

Április 12-én 11.00-kor a III. kerületi Önkormányzat (Óbuda) és a III. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat Katinyi Mártírok Napja alkalmából ünnepséget szervez Budapesten a Katinyi emlékműnél (Katinyi mártírok emlékműve, Bp. III Katinyi mártírok parkja)

W dniach 12 i 13 kwietnia w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej odbywały się będą egzaminy ECL.

Április 12-én és 13-án ECL vizsgák lesznek a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában.

13 kwietnia (sobota) w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech odbywał się będzie dzień otwarty szkoły i prezentacja polskich zwyczajów wielkanocnych.

Április 13-án (sobota) nyílt nap és lengyel húsvéti népszokás bemutató lesz a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában.

MEGHÍVÓ – ZAPROSZENIE

fotó (t)párlat

**lengyel mozaik – mozaika polska
lengyelországi fotó – jegyzetek**

**Dukay Barna
kiállítása**

**2019 IV. 2-18.
az Esernyős Galéria
Szindbád termében**

Megnyitó: 2019 IV. 2. kedd, 18 óra
1033 Budapest, Fő tér 2.

MI LESZ?

14 kwietnia o godz. 10.30 w budapeszteńskim Kościele Polskim odbywały się będą uroczystości Niedzieli Palmowej. Április 14-én 10.30-kor virágvasárnap ünnepség lesz a budapesti Lengyel Templomban.

15 kwietnia o godz. 17.00 w Kościele Polskim w Budapeszcie rozpocznie się nabożeństwo fatimskie. Április 15-én 17.00-kor a budapesti Lengyel Templomban fatimai istentiszteletet tartanak.

21 kwietnia w Niedzielę Wielkanocną ok godz. 11.45 Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha i Polskie Stowarzyszenie Kultu-

ralne im Józefa Bema na Węgrzech organizują w budapeszteńskim Domu Polskim (Bp. Óhegy utca 10) tradycyjne polonijne spotkanie wielkanocne. Április 21-én Húsvétvasárnap kb. 11.45-kor a Szent Adalbert Egyesület és a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület húsvéti találkozt tart a budapesti Lengyel Házban (Bp. Óhegy utca 10).

28 kwietnia przypada Niedziela Bożego Miłosierdzia – Akt oddania świata i Polski Bożemu Miłosierdziu w tym dniu msze święte w budapeszteńskim Kościele Polskim w języku polskim sprawowane będą o godz. 10.30 i 18.00.

Április 28-án lesz az Isteni Irgalmasság Vasárnapja – ezen a napon ajánlják a világot és Lengyelországot az Isteni Irgalmasság gondviselésébe, ezen a napon 10.30-kor és 18.00-kor lesznek a szentmisék.

28 kwietnia Stowarzyszenie Polonia Nova zaprasza na sadzenie polskiego lasu. Április 28-án a Polonia Nova Egyesület szeretettel vár mindenkit a lengyel erdő ültetésére.

30 kwietnia (wtorek), o godz. 17.00 odbędzie się polskojęzyczna msza święta w budapeszteńskiej Bazylice św. Stefana przy ołtarzu św. Wojciecha. Április 30-án (kedden) 17.00-kor lengyel nyelvű szentmise lesz a budapesti Szent István bazilika Szent Adalbert oltáránál.

(b.)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

A fenti programokban bekövetkezett változásokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Msze święte w okresie Triduum Paschalnego i Wielkiej Nocy w budapeszteńskim Kościele Polskim

Szentmisék a budapesti Lengyel Templomban
a Húsvéti Szent Háromnap és Húsvét ünnepén

NIEDZIELA
PALMOWA

WIELKI
CZWARTEK

WIELKI
PIĄTEK

WIELKA
SOBOTA

ZMARTWYCH
WSTANIE

18 kwietnia – Wielki Czwartek – Msza Wieczerzy Pańskiej godz. 17.00

Április 18-án – Nagycsütörtök – 17.00-kor Szentmise az utolsó vacsora emlékére

19 kwietnia – Wielki Piątek – Droga krzyżowa w parku godz. 15.00

Április 19-én – Nagypéntek – 15.00-kor keresztút lesz a parkban

Liturgia wielkopiątkowa godz. 17.00

nagypénteki liturgia 17.00-kor

20 kwietnia – Wielka Sobota – Liturgia Wigilii Paschalnej i Rezurekcja godz. 19.00

Április 20-án – Nagyszombat – Húsvét előesti szertartás és feltámadási körmenet 19.00-kor

21 kwietnia – Wielkanoc, Msze święta w języku polskim godz. 10.30 i 18.00

Április 21-én – Húsvétvasárnap – lengyel nyelvű szentmise 10.30-kor és 18.00-kor

22 kwietnia – Poniedziałek Wielkanocny Msza święta w języku polskim godz. 10.30

Április 22-én – Húsvéthétfő – lengyel nyelvű Szentmise lesz 10.30-kor

Informacje o wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku Głosowanie za granicą

Wybory posłów do Parlamentu Europejskiego w obwodach utworzonych za granicą, zostaną przeprowadzone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy.

Zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP z dnia 25 lutego 2019 roku w sprawie zarządzenia wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego głosowanie odbędzie się w niedzielę,

26 maja 2019 roku w godz. 7.00-21.00

Głosowanie w obwodach utworzonych za granicą odbędzie się w dniu głosowania w kraju, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli głosowanie miałoby być zakończone w dniu następnym po dniu głosowania w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym.

Obywatele polscy przebywający poza granicami będą mogli zagłosować w obwodach głosowania utworzonych za granicą wyłącznie osobiście. Zgodnie z ogłoszonym przez Prezydenta RP kalendarzem wyborczym informacja o numerach i granicach obwodów głosowania utworzonych za granicą oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych ma być podana do publicznej wiadomości do dnia 5 maja 2019 roku.

Informacje o udziale w głosowaniu, siedzibach obwodowych komisji wyborczych, zgłaszaniu się do spisu wyborców i inne istotne z punktu widzenia wyborcy informacje będą sukcesywnie zamieszczane na stronie internetowej naszego urzędu budapest.msz.gov.pl, jak również dostępne w samym urzędzie oraz na portalu polonijnym www.p Polonia.hu.

Ambasada RP w Budapeszcie

polonia węgierska

**Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII**

**Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével**

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev
k.nick@gmx.net

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Andre

Redakcja / Szerkesztőség:
1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: k.nick@gmx.net

Drukarnia / Nyomda:
Croatia Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu
HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier. / Az újság kiadásáa Magyarországi központi költségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2019 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2019. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.

Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is, úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34.
tel.: +36 1 311-02-16

www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com

adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhasznu Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvesz út 15
tel.: +36 1 326-83-06
tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl

plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: +36 1 413-82-00

www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: +36 1 413-82-08
www.budapest.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15
tel.: +36 1 311-58-56

www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:

www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30

MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony www.mediaklikk.hu

Redakcja Polska MTVA.

1037 Budapest, Kunigunda útja 64.

FONTOS CÍMEK

